

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ungdomsrådet		
Eldrerådet		
Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne		
Komite Levekår		
Komite kultur, næring og miljø		
Komite plan		
Formannskapet		
Kommunestyret		

Plan og retningslinjer for KORIS (Kunst i det Offentlige Rom I Stjørdal)

Rådmannens forslag til vedtak/innstilling:

1. Plan og retningslinjer for KORIS (Kunst i det Offentlige Rom I Stjørdal kommune) i samsvar med statlige retningslinjer gitt i KORO (Kunst i det Offentlige ROM) vedtas.
2. Finansiering i henhold til "Plan for KORIS" på 1,5 % av årlige investeringer (med unntak av avgiftsfinansierte investeringer, investeringer til selvkost, IT-utstyr, ENØK-tiltak, maskiner og utstyr etter utskiftingsplan, rassikring m.m.) innarbeides i økonomiplanen fra 2014.
3. Finansiering av årlige driftsutgifter på kr. 500000,- (inkludert lønn til administrator med kunstfaglig kompetanse) i henhold til "Plan for KORIS" innarbeides i økonomiplanen fra 2014.
4. Lokstallen ses i sammenheng med KORIS som en aktuell produksjons-/visningsarena for kunst i regionen med fokus på unge profesjonelle kunstnere. Arbeidet med formidling av kunst til barn og unge i Lokstallen videreføres.
5. Galleri og profesjonell kunstnerisk utsmykking i nytt Regionalt Kulturhus Stjørdal (RKS) ses i sammenheng med ordningen KORIS med vekt på kunstformidling til barn og ungdom.
6. Kunstfeltet i Stjørdal kommune styrkes ved samordning, faglig utvikling og rasjonell drift av KORIS, Lokstallen som arena for skapende kunst og nytt Regionalt Kulturhus Stjørdal (RKS) med galleri og kunstnerisk utsmykking gjennom pågående organisasjonsprosess innenfor kultur og driftsplanlegging av nytt kulturhus.

Vedlegg:

1. Plan for KORIS (Kunst I det Offentlige Rom I Stjørdal)
2. Retningslinjer for KORIS (Kunst i det Offentlige Rom I Stjørdal)
3. Uttalelse KORIS - Anne Karin Furunes og Kalle Eriksson
4. Uttalelse om KORIS fra Stjørdal Kunstforening
5. Uttalelse KORIS - Stjørdal Næringsforum, Fagråd Kultur og Kreative Næringer
6. Uttalelse KORIS - Trondheim kommune
7. Uttalelse KORIS - Stjørdal kommune, Enhet Næring

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Statlige retningslinjer for KORO – www.koro.no
Visjon og premisser for helhetlig SENTRUMSUTVIKLING i kjerneområdet for Stjørdal sentrum (2005)
Stjørdal 2020 – VEIEN VIDERE (2005)
Kulturoppfølgingsprogram for Stjørdal sentrum del I (2005)
Kulturoppfølgingsprogram for Stjørdal sentrum del II (2005)
Plan for profesjonell kunst Nord-Trøndelag Fylkeskommune 2007-2011 (2007)
Kommunedelplan kultur, “Kultursatsing i Stjørdal” (2008)
Stjørdal sentrum – formingsveileder (2009)
Kommuneplanens samfunnsdel 2010 – 2022 (2010)
Visuell kunst – Stortingsmelding 23 – (2011-2013) (2012)
Kulturutredningen 2014 – NOU 2013:4

Saksopplysninger

Profesjonell visuell kunst benyttes som begrep av Norske Billedkunstnere (NBK) og omfatter billedkunst, skulptur, lyd- og lysinstallasjoner m.m. produsert av profesjonelle kunstnere i samsvar med statlige retningslinjer gitt i KORO.

Kulturloven trådte i kraft fra 01.08.2007 og angir kommunens oppgaver på kulturfeltet i § 4:
“skal syta for økonomiske, organisatoriske, informerande og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt”.

Kulturutredningen 2014 (Enger-utvalget) fra 04.03.2013 angir som nasjonalt mål i kapittel 16, s. 318:
“Det må legges til rette for et mangfold av kunstnere og kunstuttrykk, og for at hele befolkningen skal kunne delta i kunst- og kulturlivet”.

Kommuneplanens samfunnsdel 2010-2022 (vedtatt i K-sak 54/10 27.05.10) sin strategi for at “*Stjørdal kommune fremstår som en kommune med tydelig identitet*” er blant annet at “*Retningslinjer for kunstnerisk utsmykking utarbeides*”.

Kommunedelplan kultur (vedtatt 06.03.2008) har i sin “Kulturplakat” punkt 5 følgende satsingsområder:

- “d) Ta kunsten ut i det offentlige rom etter “Formingsveileder for Stjørdal sentrum*
i) Øke forståelsen og interessen i befolkningen for ulike profesjonelle kunst- og kulturuttrykk.
j) Økt satsing på kultur som et strategisk virkemiddel – en lønnsom investering i lokalsamfunnet.
Det gir: identitet, tilhørighet og stolthet, lyst til å bo, etableringslyst, arbeidsplasser, gode oppvekstvilkår og god helse. “

Kunstfeltet har vært tema i lang tid i Stjørdal kommune, og ble revitalisert i juni 2012 med henblikk på å få utarbeidet de etterspurte retningslinjene for kunst i det offentlige rom i Stjørdal kommune. En tverretattlig “Kunstgruppe Stjørdal kommune” (Kunstgruppe SK) med representanter fra enhetene Eiendom (Tommy Eitran Alstad tom 2012), Areal (Gry Holm Kvernød og Bård H. Gustafson) og Kultur (Jomar Ertsgaard og Astrid Vikaune) har ledet arbeidet med sistnevnte som prosjektleder.

I Strateginotat for økonomidebatten 2012 og senere i Budsjettnotat for 2013-2016 er Kunst i det offentlige rom i Stjørdal kommune trukket fram som et satsingsområde gjennom å “*Etablere ordning for kunst i det offentlige rom med fokus på barn og unge*”. Ressurser til dette er ikke lagt inn i budsjett pr. dato.

Trondheim kommune vedtok i 2002 en satsing på kunst i det offentlige rom gjennom utsmykkingsordningen. En prosentandel av årlige investeringsbudsjetter er avsatt til kunstprosjekter, og administrativ kunstfaglig ressurs lagt inn i årlige budsjetter. Enkelte prosjekter har samfinansiering med næringsliv og andre aktører. Kunstordningen bygger på nasjonale retningslinjer gjennom KORO (Kunst i det Offentlige Rom). Ordningen er godt kjent i Norge og Norden som en meget vellykket satsing på kunstfeltet som har gjort samtidskunst tilgjengelig for alle og et viktig bidrag til stedsutvikling og identitet/tilhørighet.

Ordfører Rita Ottervik i Trondheim kommune skriver i forordet til guiden “Kunst ute, kunst inne – utsmykking i Trondheim 2000-2010” : “*Spesielt fokus har det vært på å utsmykke skoler og barnehager for å gi barn og unge en tidligst mulig opplæring til opplevelse og glede. Her har også samspillet mellom kunstnere og barn under skapelsesprosessen vært viktig. Dette har gitt barna en unik opplevelse og et verdifullt innblikk i vår egen samtidskunst. Ordningen er med på å gjøre kunst og kultur til en naturlig del av barn og unges opplæring.*”

Kunstgruppe SK har utarbeidet et forslag til Plan og retningslinjer for KORIS (Kunst i det Offentlige Rom i Stjørdal kommune) etter modell fra Trondheim kommune som nå legges fram for politisk behandling. Ordningen omfatter kunstprosjekter i og ved kommunale bygg og anlegg og friluftsområder, innkjøp av kunst og mottak av gaver i form av kunstverk.

Referanser – faglig rådgiving i prosessen

21.august 2012 holdt Ulrika Wallin Johansen, leder for kunstordningen i Trondheim kommune, et inspirerende miniseminar for politikere og representanter for administrasjonen i Stjørdal kommune om kunstordningen med påfølgende befaring på kunstprosjektet ved Ranheim skole. Ulrika Wallin Johansen har bidratt med faglig rådgiving i hele prosessen.

11. og 19. september 2012 ble det gitt en kort orientering i alle tre politiske komiteer om prosessen 17. september 2012 - dialogmøte med Stjørdal kunstforening, Stjørdal Næringsforum (fagråd KKN)

26. september 2012 - dialogmøte med kunstner/professor ved NTNU Kunstakademiet Anne-Karin Furunes og kunstner/kunstkonsulent Kalle Eriksson.

19. desember 2012 – dialogmøte med Ragnhild Kvalø, fylkeskultursjef.

7.februar 2013 – dialogmøte med Stjørdal kunstforening, Stjørdal Næringsforum – fagråd Kultur og Kreative Næringer og kunstner/kunstkonsulent Kalle Eriksson.

Vedlagt saken er uttalelser fra referansegruppen som støtter forslaget til Plan og retningslinjer for KORIS med ønske om å være medspillere også etter etablering av ordningen.

Vurdering

1. Plan og retningslinjer for Kunst i det Offentlige Rom I Stjørdal kommune (KORIS)

Stjørdal kommune har i dag ingen kunstfaglig kompetanse eller ressurser avsatt til kunstfeltet på linje med øvrige kulturområder. KORIS gir grunnlag for en profesjonell satsing på kunstfeltet i Stjørdal. Kunstnerisk utsmykking blir satt inn i en sammenheng som en integrert del av planleggingen i kommunen. Kunstprosjektene vurderes i forhold til nærområde, kommunedel, hele kommunen og vil tilfalle nye og eksisterende bygg og anlegg og friluftsområder. Profesjonell kunst blir allment tilgjengelig for innbyggerne i tråd med den nye Kulturutredningen 2014. Områder hvor barn og ungdom oppholder seg bør prioriteres.

Det tverrfaglige samarbeidet om kunstfeltet i administrasjonen gir også positive ringvirkninger.

Kunstfaget i Stjørdal kulturskole, UKM og andre virksomheter vil dra nytte av kunstkompetansen.

2. Finansieringen av kunstprosjektene

1,5 % av årlige investeringsbudsjett fordeles ulike prosjekter etter en plan utarbeidet av en tverretattlig kunstgruppe i Stjørdal kommune. Dette gir forutsigbar økonomisk fundament for ordningen på kort og lang sikt. Midlene er øremerket og ubenyttede midler samt renter settes på fond. Samfinansiering med næringsliv eller andre aktører er aktuelt for enkelte kunstprosjekt.

Støtte fra KORO søkes der det er mulig til kunstprosjektet og til kunstkonsulenter.

Eksempelvis har nytt Regionalt Kulturhus Stjørdal (RKS) fått tildelt kr. 1.080.000,- fra KORO til kunstprosjekt i og utenfor huset.

3. Kunstfaglig kompetanse - administrativ ressurs

For å kunne etablere og drive KORIS må Stjørdal kommune styrkes med kunstfaglig kompetanse gjennom en administrator i minimum 50 % stilling. Hovedansvar vil være utvikling og ledelse av kunstprosjektene, ekstern finansiering via KORO/næringsliv/andre, samhandling med Lokstallen som arena for skapende kunst og nytt Regionalt Kulturhus Stjørdal (RKS), kontakt med fagmiljø, kunstformidling og dialog med aktører i lokalsamfunnet. Kunstplan, registrering av kunst og etablering av "gavebank" er også naturlige oppgaver. Driftsmidler må avsettes i årlige budsjetter da det ikke er ramme for dette pr. dato.

4. Lokstallen som arena for skapende kunst

Lokstallen er i dag fylt opp med aktiviteter og dekker samtidig et stort behov for arrangementshus inntil nytt kulturhus åpner. Opprinnelig plan for huset var å skape en arena for produksjon og formidling av profesjonell kunst. Kunstkafe og utstillinger i Lokstallen er et steg i riktig retning som har skapt stor interesse og engasjement for kunstfeltet i Stjørdal. Dette er også tiltak som har stimulert små, lokale kulturbedrifter, samt resultert i åpningen av en kunstbutikk i sentrum (Mona Liza).

Behovet for et egnet produksjonslokale er stort i regionen, og det mangler egnede lokaler i Trondheimsområdet. Ved å legge til rette for overnatting i bygget, kan kunstnere bo i Lokstallen under produksjonsperioder. Byggets øvrige egnethet for kunstproduksjon har blitt bekreftet fra kunstnere som har arbeidet her i prøveperioden.

Det legges også vekt på å fortsette arbeidet med kunstformidling til barn og ungdom i Lokstallen. Det er ønskelig at kunstnere som produserer i bygget, også kan åpne opp for at skoler/barnehager/andre kan få et innblikk i kunstprosessen, og slik bygge videre på den økende kunstinteressen i Stjørdal.

5. Nytt Regionalt Kulturhus Stjørdal (RKS)

Formidling av kunst blir et sentralt element i nytt Regionalt Kulturhus Stjørdal ved et galleri i vestibyleområdet med skiftende utstillinger av profesjonell visuell kunst ved administrator for KORIS eventuelt i samarbeid med Stjørdal Kunstforening eller andre. Stjørdal har en aktiv kunstforening og kunstmiljø. Muligheten for en stabil aktivitet knyttet til kunstformidling er begrenset i dag på grunn av mangel på egnede lokaler. Kunstfaglig kompetanse er en forutsetning for å ivareta god formidling, spesielt rettet mot barn og ungdom.

Utsmykkingsprosjektene i kulturhuset vil også bli en spennende attraksjon i denne sammenheng.

Små utstillinger, kunst, historie, litteratur, barnekunst m.m. kan gjøres i ”vestibyle” og i biblioteket. Galleriet kan ha samarbeid med restaurant/serveringssted for visninger, selskaper og tilsyn.

6. KORIS - Lokstallen – nytt Regionalt Kulturhus Stjørdal (RKS) – synergier?

Det er viktig å se KORIS, Lokstallen som arena for skapende kunst og galleri/kunstnerisk utsmykking i nytt Regionalt Kulturhus Stjørdal (RKS) i sammenheng. Dette gjelder i forhold til ressurser og kunstfaglig kompetanse som kan gi positive synergier for kunstfeltet i Stjørdal kommune. Dette tas inn i den pågående driftsplanlegging av nytt kulturhus i Stjørdal.

KORIS vil skape engasjement lokalt og regionalt og tiltrekke seg oppmerksomhet fra kunstmiljø, reiseliv og næringsliv og blir et viktig element i stedsutvikling og identitetsbygging. Stjørdal kommune kan bli den første kommunen i Nord-Trøndelag som løfter kunstfeltet fram som et satsingsområde. Stjørdal kommune kan med KORIS bli en attraktiv pilotkommune for kunst i Nord-Trøndelag fylke.